

Sygn. akt I ACa 439/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Górczanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Kus-Trybek SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko E. S.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 6 marca 2013 r. sygn. akt VII GC 13/13

oddala apelację

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 maja 2013 r.

Powód - Stowarzyszenie (...) w W. domagał się zasądzenia od pozwanej E. S. kwoty 2.450,16 zł z odsetkami, tytułem wynagrodzenia autorskiego wynikającego z umowy licencyjnej zawartej między stronami w dniu 9 stycznia 2008 r za publiczne odtwarzanie utworów w lokalu prowadzonym przez pozwaną. Pozwana nie udzieliła odpowiedzi na pozew i nie stawiła się na rozprawie.

Wyrokiem zaocznym z dnia 6 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Kielcach VII Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.992 zł z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% rocznie z tym, że: od kwoty 498 zł od dnia 6.12.2011r., od kwoty 498 zł od dnia 15.12.2011r., od kwoty 498 zł od dnia 16.04.2012r., od kwoty 498 zł. od dnia 16.11.2012r i z każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty oraz kwotę 599,40 zł tytułem kosztów procesu, a oddalił powództwo w pozostałej części. Wyrokowi w pkt I Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Wyrokiem zaocznym z dnia 6 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Kielcach VII Wydział Gospodarczy zasądził od E. S. na rzecz Stowarzyszenia (...) w W. kwotę 1.992 zł z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% rocznie z tym, że: od kwoty 498 zł od dnia 6.12.2011r., od kwoty 498 zł od dnia 15.12.2011r., od kwoty 498 zł od dnia 16.04.2012r., od kwoty 498 zł. od dnia 16.11.2012r i z każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty oraz kwotę 599,40 zł tytułem kosztów procesu, a oddalił powództwo w pozostałej części. Wyrokowi w pkt I Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Powyższe rozstrzygnięcie oparte zostało na następujących ustaleniach:

Strony wiązała umowa z dnia 9 stycznia 2008r nr (...)/(...) na publiczne odtwarzanie utworów w lokalu prowadzonym przez pozwaną w O.. Z tytułu publicznych odtworzeń utworów określonych szczegółowo w umowie pozwana zobowiązana była do zapłaty na rzecz powoda wynagrodzenia autorskiego począwszy od stycznia 2008r w wysokości 498 zł półrocznie, określonego w § 5 ust.1 umowy. W dniu 18 kwietnia 2011r powód zawiadomił pozwaną, że począwszy od 1 kwietnia 2011r. będzie doliczał do wynagrodzenia umownego 23% podatku od towarów i usług VAT w związku z wprowadzeniem takiego podatku w stosunku do wynagrodzeń za korzystanie z utworów. Powódka wystawiała stosowne faktury, z tym że za okres od 1 kwietnia 2011r zawierały one podatek VAT w wysokości 114,54 zł, a następnie wypowiedział umowę licencyjną i wezwał pozwaną do zapłaty.

W oparciu o te ustalenia Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione jedynie co do kwot po 498 zł półrocznie, tak jak to wynikało z zapisów umowy. Sąd nie podzielił stanowiska reprezentowanego przez powoda, że pozwana była zobowiązana do uiszczenia także podatku VAT od wynagrodzenia określonego w umowie, skoro takim podatkiem zostały obciążone wynagrodzenia autorskie począwszy od 1 kwietnia 2011r. Z zasad prawa zobowiązań wynika, że zakres obowiązku dłużnika obejmuje w zasadzie to, co wynika z treści zobowiązania. Jeśli zatem przy zawieraniu umowy uzgodniono wynagrodzenie nie obejmujące podatku od towarów i usług wg określonej stawki nie stwarza to uprawnienia dla powoda do podniesienia jednostronnie tego wynagrodzenia w granicach należnego podatku VAT jeśli takim podatkiem zostały obciążone wynagrodzenia autorskie. Obowiązek zapłaty zwiększonego wynagrodzenia przez pozwaną może wynikać jedynie ze zmiany umowy. Powód nie ma zatem możliwości żądania dodatkowego świadczenia ponad uzgodnione wynagrodzenie powołując się na to, że nie uwzględniła ona podatku od towarów i usług. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko powoda, że podatek VAT jest elementem „cenotwórczym”, co oznacza tylko tyle, że sprzedawca towaru czy usługi, kalkulując cenę (tu wynagrodzenie) jest uprawniony do wliczania do niej tego podatku. O wysokości ceny (wynagrodzenia) decyduje jednak treść umowy stron (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 6.11.2002r., I CKN 1158/00, i z 23.01.1998r., I CKN 429/97 i uchwale z 21.07.2006r III CZP 54/06). Trzeba mieć na uwadze, że w ramach swobody umów (art. 353¹ k.c.) strony mogą swobodnie umówić się co do tego, czy podatek VAT będzie czy też nie będzie elementem wynagrodzenia. Rozstrzygnięcie więc, czy strona zobowiązania jest do zapłacenia, jako elementu wynagrodzenia, kwoty odpowiadającej podatkowi od towarów i usług należnemu od takiej usługi zależy od treści łączącej strony umowy.

Sąd pierwszej instancji podał, że w sporem objętym przypadku wynagrodzenie wynosiło kwotę 498 zł półrocznie przez cały okres obowiązywania umowy i wskazał w jej treści, że nie obejmuje ono podatku VAT (§ 5 ust.2 umowy) nie spowodowało, że powód, tak jak to uczynił w fakturach i w pozwie, miał prawo jednostronnie doliczyć taki podatek do umówionego wynagrodzenia.

Odsetki zasądzono na mocy art. 481 § 1 k.p.c. od upływu terminu zapłaty faktur. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 i art. 99 oraz 100 k.p.c. i należne powódce obejmują : opłatę od pozwu (123zł), wynagrodzenie pełnomocnika (600zł), opłatę od pełnomocnictwa (17 zł) i uwzględniają fakt oddalenia powództwa w części. Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności wobec spełnienia przesłanek wynikających z art. 333§ 1 pkt 3 k.p.c.

Apelację od wyroku zaocznego Sądu Okręgowego wniosła strona powodowa Stowarzyszenie (...) w W. zaskarżając go w części oddalającej powództwo o zapłatę wynagrodzeń autorskich, co do kwoty 458.16 zł (pkt II wyroku).

Powyższemu wyrokowi strona powodowa zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na naruszeniu przepisu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 05.07.2001r. o cenach, przepisu art. 8 ust. 2a ustawy

o podatku od towarów i usług oraz przepisu art. 56 k.c. i 65 k.c. - poprzez ich niezastosowania, w wyniku czego Sąd I Instancji nie uwzględnił, iż począwszy od dnia 1.04.2011 r. działalność powoda, jako organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi została objęta podatkiem od towarów i usług, który to podatek jest elementem cenotwórczym, zatem na mocy przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o podatku od towarów i usług powinien zostać doliczony do kwoty wynagrodzenia autorskiego (ceny) dochodzonego przez powoda. Ponadto strona powodowa zarzuciła naruszenie przepisów procesowych, które miało wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku. tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie zapisu zawartego w § 5 ust. 2 umowy licencyjnej z dnia 09.01.2008r, nr (...)na publiczne odtwarzania utworów w lokalu prowadzonym przez pozwanego i przyjęcie, iż mimo że strony w dacie zawarcia umowy określiły, że wynagrodzenie autorskie nie obejmuje podatku VAT (jest wynagrodzeniem netto), powód nie był uprawniony do doliczenia podatku VAT do wynagrodzenia autorskiego. od daty gdy taki obowiązek został nałożony na powoda przez ustawodawcę.

Wskazując na powyższe, strona powodowa wносиła o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach w zaskarżonym zakresie, tj. w części oddalającej powództwo — pkt II i uwzględnienie żądania pozwu w całości oraz zasądzenie od pozwanego należnych kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych a• w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku - uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w uchylonym zakresie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest nieuzasadniona.

Zaskarżony wyrok jest trafny i brak jest podstaw do jego wzruszenia. Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne prawidłowo poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne, jako znajdujące oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, ocenionym przez ten Sąd w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Akceptuje również oceny prawne wyrażone przez ten Sąd na gruncie ustalonego stanu faktycznego i wnioski wyciągnięte z tych ocen. Zarzuty apelacyjne podniesione przez pozwanego nie mogły skutkować poczynieniem odmiennych ustaleń i ocen w kwestionowanych zagadnieniach.

W szczególności nie może odnieść skutku zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie zapisu zawartego w § 5 ust. 2 umowy licencyjnej. Zapis ten stwierdzający jedynie, że wynagrodzenie autorskie nie obejmuje podatku VAT, nie uprawniał powoda do jednostronnego doliczania podatku VAT do wynagrodzenia autorskiego od daty, gdy taki obowiązek został nałożony na powoda przez ustawodawcę. Takiego uprawnienia, wbrew zarzutom apelacji, nie można z powołanego zapisu wywieść, bowiem jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji, strony mogą swobodnie umówić się co do tego, czy podatek VAT będzie czy też nie będzie elementem wynagrodzenia. W przedmiotowej umowie strony wyraźnie określiły, że podatek VAT nie jest elementem wynagrodzenia, zważywszy, że w chwili zawarcia umowy taki obowiązek podatkowy w odniesieniu do praw autorskich nie istniał. Strony nie przewidziały też, że w razie wprowadzenia takiego podatku w odniesieniu do praw autorskich, wynagrodzenie ulegnie automatycznemu zwiększeniu o stawkę podatku VAT, chociaż w punkcie 3 § 5 umowy uzgodniły waloryzację wynagrodzenia stosownie do wzrostu przeciętnego wynagrodzenia.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w cytowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uchwale z dnia 21 lipca 2006r sygn. III CZP 54/06 (OSNC 2007/5/66), art. 1 ust. 2 ustawy o cenach z 1982 r. umożliwił przerzucenie w umowie na nabywcę ciężaru opodatkowania podatkiem od towarów i usług nabytego przez niego towaru lub usług, jednak przepis ten nie stanowił podstawy prawnej do dochodzenia od nabywcy ceny obejmującej podatek od towarów i usług, jeżeli umowa zawarta przez strony nie przewidywała jako elementu ceny tego podatku. Wniosek ten Sąd Najwyższy uznał za aktualny także na gruncie ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050 ze zm.) oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 ze zm.). Obowiązek zapłaty zwiększonego wynagrodzenia przez kontrahenta może wynikać jedynie ze zmiany umowy. Dotyczy to także sytuacji, w której żądanie zapłaty zwiększonego wynagrodzenia jest następstwem zmiany stawki podatku od towarów i usług. Jeżeli strony w

umowie nie zawarły stosownych postanowień co do konsekwencji ewentualnej zmiany stawki podatku od towarów i usług, lub też nie doszło do zmiany umowy, to brak jest podstaw do domagania się zapłaty równowartości tego podatku jako części wynagrodzenia.

Z przedstawionych względów apelację powoda oddalono jako bezzasadną, na podstawie art. 385 k.p.c.